

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/49/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2117212744
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Jankovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2117212744.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Iveta Jankovičová a sudkýň: JUDr. Daša Kontríková a JUDr. Ľubica Bundzelová, v právnej veci žalobcu: Z. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom L. XXX/X, XXX XX M., zastúpený: Mgr. Vladimír Tomaj, advokát, Hlavná 22, Trnava, proti žalovanému: Všeobecná úverová banka, a. s., Mlynské Nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 313 20 155, zastúpená: ČERNEJOVÁ & HRBEK, s. r. o., Kýčerského 7, Bratislava, o určenie neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trnava, č. k. 21C/42/2017- 56 zo dňa 6. novembra 2018, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu I. inštancie sa potvrdzuje.

II. Žalovanému sa priznáva právo na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Súd I. inštancie zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal určenia, že Zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. Z 10518-07 zo dňa 23.03.2007 uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným je neplatná. Žalobca svoju žalobu odôvodnil tým, že dňa 23.03.2007 došlo k uzatvoreniu Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. Z 10518-07 medzi žalobcom a žalovaným, predmetom ktorej je zriadenie záložného práva prospech žalovaného na nehnuteľnosti vo výlučnom vlastníctve žalobcu. Na základe tangovanej zmluvy došlo k zápisu záložného práva v prospech žalovaného do katastra nehnuteľností rozhodnutím Okresného úradu Trnava, katastrálneho odboru č. V 1577/07, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 07.05.2007. Tangovanou zmluvou je zabezpečená pohľadávka žalovaného voči dlžníkovi K. L. (teda voči úplne inej osobe, odlišnej od osoby žalobcu), ktorá vznikla na základe Zmluvy o poskytnutí úveru HypoPôžička vo výške 412.200,-Sk pod č. U 1051 8-07.

2. Súd odôvodnil svoje rozhodnutie tým, že žalobca sa žalobou domáha určenia neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti, teda sa domáha určenia právnej skutočnosti a nie určenia, či tu právo je alebo nie je. Právny úkon (v danom prípade zmluva) je právnou skutočnosťou, s ktorou objektívne právo spája vznik, zmenu a zánik (rovnako aj zrušenie) práv a povinností. Z tohto vyplýva, že pre účely ustanovenia § 137 CSP je potrebné vnímať žalobu o určenie platnosti - neplatnosti právneho úkonu ako žalobu o určenie právnej skutočnosti a to podľa písm. d) citovaného ustanovenia. Vychádzajúc zo znenia ust. § 137 písm. d) CSP s prihliadnutím na obsah osobitnej časti dôvodovej správy k tomuto ustanoveniu je možné vyvodiť, že CSP zásadne nepripúšťa určovacie žaloby o určenie právnej skutočnosti s výnimkou žalôb o určenie právnej skutočnosti za podmienky, že to vyplýva z osobitného právneho predpisu, pričom existencia naliehavého právneho záujmu predpokladom prípustnosti takejto žaloby nie je (naliehavý právny záujem je predpokladom prípustnosti žaloby o určenie, či tu právo je alebo nie je podľa § 137 písm. c) CSP).

3. Pôvodná právna úprava zakotvená v Občianskom súdnom poriadku neobsahovala všeobecné ustanovenie, ktoré by *expressis verbis* upravovalo prípustnosť žalobného návrhu na určenie právnej skutočnosti. Právna teória v tejto otázke nebola jednotná. Prevažovali názory, že žaloba na určenie právnej skutočnosti je prípustná iba za predpokladu, že jej prípustnosť vyplýva *in concreto* z právneho predpisu (najmä z hmotného práva). V praxi sa však žaloby na určenie právnej skutočnosti (zvyčajne) pripúšťali vo všeobecnej rovine, ak žalobca preukázal na určenie právnej skutočnosti naliehavý právny záujem. Zmluvy a iné právne úkony, ich existencia, platnosť, či neplatnosť, sú právnymi skutočnosťami (§ 2 ods. 1 Občianskeho zákonníka Určenie existencie právnej skutočnosti (napríklad, že právny úkon je neplatný) odporuje vo svojej podstate zásade, že súd má určiť aktuálny právny stav. Pri určení právnej skutočnosti hovorí rozsudok o tom, čo bolo v minulosti, nie však nevyhnutne o tom, čo je v prítomnosti. Preto napr. výrok rozsudku, že kúpna zmluva je neplatná, nemá výpovednú hodnotu, či je v čase jeho vyhlásenia vlastníkom veci žalobca alebo niekto iný. Z opísaných dôvodov nová právna úprava CSP pripúšťa žalobu na určenie právnej skutočnosti iba za predpokladu, že tak vyplýva z právneho predpisu (najmä z hmotného práva). (Števček, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016 s. 505).

4. V bode 16 odôvodnenia potom poukázal súd príkladom čo je takýmto právnym predpisom. Pre tieto výnimky (podľa ust. § 137 písm. d) CSP je spoločné, že priamo osobitný právny predpis, resp. právna norma vo svojej dikcii priznáva oprávnenej osobe domáhať sa na súde určenia tejto právnej skutočnosti. Za takýto právny predpis, právnu normu, však nemožno považovať ust. § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého právny úkon, ktorý nebol, urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon, je neplatný. V danom prípade sa jedná o neplatnosť absolútnu, ktorá nastáva bez ďalšieho priamo zo zákona a súd na ňu prihliada aj bez návrhu z úradnej povinnosti. Možnosť určenia tejto právnej skutočnosti súdom však zo znenia § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka nie je možné vyvodzovať. Tento záver súdu podporuje aj vyjadrenie textu právnych noriem, z ktorých vyplýva možnosť podania žaloby o určenie právnej skutočnosti („neplatnosť skončenia pracovného pomeru môže uplatniť na súde“, „môže požiadať súd, aby určil neplatnosť dražby“, „neplatnosť výpovede môže uplatniť na súde“) na rozdiel od znenia ust. § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalobca po oboznámení s predbežným právnym posúdením veci súdom v zmysle § 181 ods. 2 CSP mal možnosť zmeniť žalobu, svoje právo však nevyužil.

5. Súd dospel k záveru o procesnej neprípustnosti žaloby žalobcu o určenie neplatnosti právneho úkonu - zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti, nakoľko žaloba na určenie neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti je žalobou o určenie právnej skutočnosti a toto určenie možno požadovať len ak to vyplýva z osobitného predpisu, avšak z vykonaného dokazovania vyplynulo, že určenie neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti nevyplýva zo žiadneho osobitného predpisu, preto súd žalobu bez ďalšieho zaoberania sa meritom veci ako nedôvodnú zamietol. Za nehospodárne potom považoval návrh žalobcu na doplnenie dokazovania úverovou zmluvou uzatvorenú medzi žalovaným a K. L. č. U10518-07. Súd zamietol žalobu z dôvodu procesnej neprípustnosti, ale žalobca má právo podať žalobu o určenie, či tu právo je alebo nie, ak je na tom naliehavý právny záujem, pričom toto konanie nepredstavuje prekážku rozhodnutej veci vo vzťahu k žalobe o určenie, či tu právo je alebo nie je, nakoľko súd žalobu zamietol len z dôvodu procesnej neprípustnosti žaloby v zmysle § 137 písm. d) CSP. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa ustanovenia § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku podľa pomeru úspechu žalovaného, ktorý mal vo veci plný úspech, keď súd žalobu zamietol, priznal voči žalobcovi, ktorý bol v konaní neúspešný, nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

6. Odvolanie žalobcu: Proti predmetnému rozsudku v celom rozsahu aj voči výroku I. aj výroku II.) podáva odvolanie:

1. Spotrebiteľský charakter úverovej zmluvy

Súd prvého stupňa sa v odôvodnení rozsudku žiadnym spôsobom nevysporiadal s problematikou spotrebiteľského charakteru Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. Z 10518-07 zo dňa 23.03.2007. Poukazujúc na ustálenú judikatúru súdov (napr. uznesenie Krajského súdu Bratislava z 30. apríla 2010, sp. zn. 5Co140/10 - 67), problematikou spotrebiteľských zmlúv sa zaoberal aj Najvyšší súd SR vo svojom uznesení z 15. decembra 2011, sp. zn. 5 Cdo 146/2011, citáciou ust. § 52 ods. 1, ods. 2, ods. 3 a ods. 4 ďalej v odvolaní udáva, že predmetnú úverovú zmluvu žalobca k dispozícii nemá, dokonca prvostupňový súd (ako to vyplýva z bodu 18 rozsudku) zamietol návrh žalobcu na doplnenie dokazovania touto úverovou zmluvou z dôvodu nadbytočnosti a nehospodárnosti. Je preto otázne, ako

sa súd mohol zaoberať posúdením tohto hlavného záväzku ako spotrebiteľskou zmluvou, keď ju nemal k dispozícii.

2. Spotrebiteľský charakter záložnej zmluvy

Záložná zmluva je zmluvou akcesorickou - vedľajšou vo vzťahu k hlavnej zmluve, ktorú zabezpečuje, v danom prípade vo vzťahu k úverovej zmluve. Akcesorická vedľajšia zmluva sleduje režim hlavného záväzku, preto je nutné v prípade, že hlavná úverová zmluva je zmluvou spotrebiteľskou, považovať za spotrebiteľskú aj zmluvu zabezpečovaciu. Z dôvodu akcesority záložnej zmluvy je potrebné vyriešiť otázku platnosti úverovej zmluvy ako otázku prejudiciálnu. Záložná zmluva ako zmluva akcesorická - vedľajšia môže byť platná iba v prípade, ak je platná hlavná, t. j. úverová zmluva.

3. Prípustnosť žalovať neplatnosť záložnej zmluvy

Za určovaciu žalobu považuje súdna prax žalobu o určenie neplatnosti právneho úkonu ako jeden z právnych prostriedkov ochrany spotrebiteľa. Uzatvorenie záložnej zmluvy predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá nebola individuálne dohodnutá. Bola vopred pripravená a predložená žalobcovi vo forme formulára bez možnosti jej zmeny.

Určovacou žalobou sa dosiahne odstránenie spornosti práva a postavenie žalobcu sa stane istejšie. Na zvýraznenie oprávnenia domáhať sa určenia neplatnosti právneho úkonu spotrebiteľom bola doplnená právna úprava zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v § 11 ods. 4, podľa ktorého spotrebiteľ sa môže domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou. Podľa právneho názoru PZ odvolateľa, v prípade, ak by prvostupňový súd považoval uzatvorenú úverovú zmluvu ako aj záložnú zmluvu za spotrebiteľské zmluvy, tak možnosť žalovať ich neplatnosť vyplýva priamo zo zákona. V danom prípade je potrebné vziať do úvahy skutočnosť, že samotná úverová zmluva ako aj záložná zmluva, boli uzatvorené dňa 23.03.2007. Žalobca si je vedomý zmeny právnych predpisov a zrušenia a nahradenia zákona č. 258/2001 Z. z. zákonom č. 129/2010 Z. z. Podľa prechodných ustanovení obsiahnutých v § 25 zákona č. 129/2010 Z. z. „právne vzťahy, ktoré vznikli pred 11. júnom 2010 na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, sa spravujú podľa doterajších predpisov“. Teda úverová zmluva aj záložná zmluva naďalej ostávajú spotrebiteľskými úvermi a je potrebné na ne aj tak zo strany prvostupňového súdu prihliadať. Úverová aj záložná zmluva spadajú pod režim spotrebiteľských úverov, pri posudzovaní platnosti, resp. neplatnosti týchto zmlúv treba aplikovať ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch. Žalobca si je plne vedomý skutočnosti, že ustanovenie obdobné ustanoveniu § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z. v zákone č. 258/2001 Z. z. obsiahnuté nie je. Je to aj z dôvodu, že vtedajšia právna úprava (Občiansky súdny poriadok) umožňovala prípustnosť takejto žaloby o neplatnosť právneho úkonu. V danom prípade spotrebiteľ nemá možnosť žalovať priamo o určenie neplatnosti úverovej zmluvy, nakoľko nebol jej účastníkom a tým pádom nemá aktívnu vecnú legitimáciu na začatie takéhoto konania. Avšak žalobca bol účastníkom záložnej zmluvy. Použitím extenzívneho výkladu ustanovenia § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z. je teda samozrejmé, že spotrebiteľ má právo žalovať priamo o určenie neplatnosti právneho úkonu v zmysle § 137 písm. d) CSP v spojení s § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z. V tomto kontexte vyznieva priam absurdne argumentácia prvostupňového súdu v bode 16 rozsudku, kde prvostupňový súd argumentuje Zákonníkom práce a zákonom o dobrovoľných dražbách a pritom úplne ignoruje ustanovenia zákona č. 129/2010 Z. z., ktorý je potrebné na daný právny vzťah aplikovať. V záložnej zmluve sa udáva suma 412.200,- SK, pričom hodnota založenej nehnuteľnosti bola vo výške 700.000,- Sk. V tejto súvislosti poznamenáva, že judikatúra súdov pripúšťa hodnotu predmetu krytia nehnuteľnosti do výšky 140 % z pohľadávky (napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co 67/2008, ako aj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Sžo/258/2009). V konkrétnom prípade však hodnota predmetu krytia je vo výške 169,8 % z hodnoty krytej pohľadávky. Takéto krytie je v rozpore s dobrými mravmi a teda podľa § 39 OZ ide o neplatný právny úkon.

4. Úverová zmluva ako dôkazný prostriedok

Nepripustením úverovej zmluvy ako dôkazného prostriedku došlo zo strany prvostupňového súdu k závažnému pochybeniu. Práve úverová zmluva je totiž hlavným záväzkom vo vzťahu k záložnej zmluve. Vykonaním tohto dôkazu by prvostupňový súd musel dospieť k záveru, že úverová zmluva a tým pádom aj záložná zmluva, je spotrebiteľskou zmluvou, aj na prípadne spory vyplývajúce z týchto zmlúv, sa budú vzťahovať okrem ustanovení Občianskeho zákonníka aj ustanovenia lex specialis a to zákona č. 129/2010 Z. z., resp. 258/2001 Z. z. Z dôvodu akcesority záložnej zmluvy je potrebné vyriešiť otázku platnosti úverovej zmluvy ako otázku prejudiciálnu.

5. § 137 CSP. Je zrejmé, že výpočet žalôb v ust. § 137 CSP je výlučne demonštratívny a žiadnym spôsobom nevylučuje možnosť podania žaloby z iným druhom petitu. V tomto kontexte poukazuje na slovo „najmä“. V danom prípade neexistuje platný všeobecne záväzný právny predpis, ktorý by

neumožňoval procesnú spôsobilosť podanej žaloby. Z tohto dôvodu je podaná žaloba preukázateľne procesne spôsobilá. V tejto súvislosti poukazuje aj na Čl. 2 ods. 3 Ústavy SR: „Každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá.“

6. Predbežné posúdenie zo strany súdu. Podľa § 138 CSP Ak by súd konštatoval, že žaloba je zjavne nedôvodná, je povinný žalobcu vyzvať na späťvzatie žaloby (arg.: "súd vyzve"). Môže tak urobiť písomne s poukazom na § 138 CSP alebo môže žalobcu predvolať a v rámci jeho výsluchu ho vyzvať na späťvzatie žaloby.

7. Povinnosť súdu prihliadať na absolútnu neplatnosť právneho úkonu. Ako to vyplýva aj z rozsudku Najvyššieho súdu SR z 30. júla 2012, sp. zn. 5 Cdo 208/2010. V konaní o určenie neplatnosti zmluvy súd preskúmava zmluvu zo všetkých hľadísk, na ktoré Občiansky zákonník viaže všeobecnú platnosť právnych úkonov (§ 34 a nasl. Občianskeho zákonníka). Poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5M Cdo 11/2009 z 19. 10. 2010, podľa ktorého právne úkony postihnuté absolútnou neplatnosťou nemajú za následok vznik, zmenu alebo zánik práv alebo povinností. Absolútna neplatnosť právneho úkonu nastáva priamo zo zákona (ex lege), a pôsobí od začiatku (ex tunc) voči každému). V konkrétnom prípade existujú. z nášho právneho pohľadu, dokonca 2 dôvody absolútnej neplatnosti záložnej zmluvy: a) nedostatok formy, b) rozpor s dobrými mravmi pre zjavný nepomer medzi výškou zabezpečovanej pohľadávky a hodnotou založenej nehnuteľnosti.

Záver. Vzhľadom na vyššie uvedené je preukázané, že v danom prípade bola žaloba o určenie neplatnosti záložnej zmluvy podaná dôvodne, je daná jej procesná spôsobilosť v zmysle ustanovenia § 137 CSP v spojení s ustanovením § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z. Prvostupňový súd pochybil, keď na záložnú zmluvu neaplikoval ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, najmä zákon č. 129/2010 Z. z., ale aj ustanovenia OZ o spotrebiteľských zmluvách. Prvostupňový súd pochybil aj v tom, keď odmietol vykonať dokazovanie listinným dôkazom - úverovou zmluvou. A to najmä z dôvodu, že posúdenie platnosti tejto úverovej zmluvy je prejudiciálnou otázkou v tomto spore. Odvolanie podáva z dôvodu, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, teda z dôvodov podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b), e), f), h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku. Vzhľadom na vyššie uvedené teda odvolaciemu súdu navrhuje aby sa rozsudok Okresného súdu Trnava, sp. zn. 21C/42/2017 zo dňa 06.11.2018 sa zrušil a vec sa vrátila na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. Vyjadrenie žalovaného k odvolaniu:

1) Rozsudok poskytuje jasnú, zreteľnú a po právnej stránke správnu odpoveď na zásadnú otázku sporu; výroková časť rozsudku ako i jeho odôvodnenie sú v plnom súlade s príslušnou právnou úpravou a zodpovedajú vykonanému dokazovaniu. Rozsudok považuje za vecne a právne správne rozhodnutie. S poukazom na ust. § 220 ods. 2 CSP v rozsudku súd sa zaoberal všetkými tam danými nárokmi. bezo zvyšku spĺňa. Zásadná právna otázka sporu - t. j. procesná prípustnosť žaloby žalobcu o určenie neplatnosti právneho úkonu - záložnej zmluvy - bola súdom zodpovedaná - zreteľne, jasne a zrozumiteľne, - prehľadným a na seba naväzujúcim logickým spôsobom, - a táto ako celok poskytuje presvedčivú odpoveď na vyššie uvedenú základnú a zásadnú otázku sporu. Rozsudok súdu prvej inštancie považuje za vecne správne a dostatočne odôvodnené rozhodnutie, pričom so závermi sa v celom rozsahu stotožňuje. Podľa ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR je súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces, okrem iného, aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. sp. zn. Ústavného súdu SR IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04). Samozrejme, všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale určite na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (napr. sp. zn. Ústavného súdu SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04). Je tak nevyhnutné, aby spravodlivé súdne rozhodnutie reagovalo na podstatné a relevantné argumenty účastníka konania a aby dalo jasnú a zreteľnú odpoveď na riešenie konkrétneho právneho problému (napr. sp. zn. Ústavného súdu SR II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07). Naväzujúc na vyššie uvedené je z odôvodnenia Odvolaním napádaného Rozsudku zrejme, že súd prvej inštancie primeraným spôsobom „podchytil“ a právne zhodnotil kľúčovú právnu okolnosť prejednávanej veci v plnom súlade s citovanou judikatúrou týkajúcou sa práva na spravodlivé súdne konanie. Súd prvej inštancie totiž jasne a zrozumiteľne a hlavne v súlade so záväznou

právnou úpravu uviedol, že domáhať sa určenia neplatnosti právneho úkonu (v prejednávanej veci neplatnosti záložnej zmluvy) v zmysle platnej právnej úpravy nie je možné, nakoľko takýto typ žaloby nevyplýva z osobitného právneho predpisu.

2) k ostatným námietka v odvolaní žalobcu

Odvolaie žalobcu je aj v nadväznosti na vyššie uvedené v celom rozsahu irelevantné, pričom žiadnym spôsobom nevysvetľuje a neoslabuje závery súdu prvej inštancie konštatované v rozsudku teda záver o procesnej neprípustnosti jeho určovacej žaloby. Pokiaľ však žalobca v odvolaní naznačuje, že jeho určovacia žaloba o neplatnosť záložnej zmluvy mala byť pripustená z dôvodu, že zabezpečovala spotrebiteľský úver, pri ktorom je prípustná žaloba o neplatnosť v zmysle ust. § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov, tak v uvedenej súvislosti je nutné túto argumentáciu žalobcu vyhodnotiť ako neopodstatnenú a evidentne nesprávnu

- ak by aj úver poskytnutý na základe zmluvy o úvere, ktorý bol zabezpečený záložnou zmluvou napádanou v konaní, bol spotrebiteľským úverom, tak tento by s ohľadom na čas uzavretia zmluvy (rok 2007) nespadal pod právnú úpravu zakotvenú v zákone č. 129/2010 Z. z., ale by spadal pod právnú úpravu zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, ktorý zákon osobitný typ žaloby o určenie neplatnosti spotrebiteľskej zmluvy nepripúšťal a

- v prípade, ak by pri takejto zmluve o úvere bol procesne prípustný typ určovacej žaloby, tak je významným fakt, že v konaní napádaná záložná zmluva je samostatnou zmluvou (hoci akcesorickou vo vzťahu k zmluve úverovej), ktorej procesná prípustnosť žaloby o určenie jej neplatnosti nie je daná, V uvedenej súvislosti je potrebné uzavrieť, že je absolútne nedôvodná argumentácia žalobcu, v zmysle ktorej by mala byť daná procesná prípustnosť jeho určovacej žaloby z dôvodu jej väzby na ust. § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z. ktorý zákon sa však na záložnú zmluvu z dôvodu jeho neskoršieho časového znenia vôbec nevzťahuje.

K ostatným tvrdeniam žalobcu uvádzaným v jeho odvolaní uvádza, že sú vo vzťahu k správnosti rozsudku nadbytočné a nepodstatné. Vzhľadom na vyššie uvedené navrhuje, aby odvolací súd, rozsudok v celom rozsahu ako vecne správny potvrdil, a aby žalobcu zaviazal na náhradu trov tohto odvolacieho konania, vrátane trov právneho zastúpenia našej spoločnosti na účet právneho zástupcu našej spoločnosti, č. ú. XX XX XX XX XX/XXXX (IBAN R XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX).

8. Vyjadrenie žalobcu k vyjadreniu žalovaného:

V bode 1) svojho vyjadrenia sa žalobca snaží presvedčiť odvolací súd, že rozhodnutie prvostupňového súdu je vecne správne a že zásadná právna otázka sporu - procesná prípustnosť žaloby - bola dostatočne zodpovedaná prvostupňovým súdom.

Žalobca udáva, že rozhodnutie prvostupňového súdu nie je a ani nemôže byť vecne správne. Prvostupňový súd pri svojom rozhodovaní vôbec nebral do úvahy spotrebiteľský charakter záložnej zmluvy, tým pádom neaplikoval na daný prípad ustanovenia zákona č. 129/2010 Z. z., konkrétne ustanovenie § 11 ods. 4 a preto dospel k nesprávnemu záveru o procesnej neprípustnosti žaloby. Záložná zmluva je vo vzťahu k úverovej zmluve akcesorickou zmluvou. Akcesorická vedľajšia zmluva sleduje režim hlavného záväzku úverová zmluva je zmluvou spotrebiteľskou, považovať za spotrebiteľskú aj zmluvu zabezpečovaciu, v tomto prípade záložnú. Vzhľadom na prechodné ustanovenia zákona č. 129/2010 Z. z. je zrejmé, že ustanovenie § 11 ods. 4 je možné použiť aj na Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. Z 10518-07 zo dňa 23.03.2007. Prvostupňový súd teda pochybil, keď pri svojom rozhodovaní nepoužil na daný prípad ustanovenia zákona č. 129/2010 Z. z. Žalovaný v bode 2) svojho vyjadrenia argumentuje podľa neho akousi nemožnosťou použitia ustanovenia § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z. na daný prípad. Žalovaný úmyselne opomína prechodné ustanovenia zákona č. 129/2010 Z. z. Z nich jednoznačne vyplýva, že ustanovenie § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z. je možné požiť aj na tangovanú záložnú zmluvu. Takisto nie je správny právny názor žalovaného, podľa ktorého počas účinnosti zákona č. 258/2001 Z. z. nebola daná procesná prípustnosť žaloby o neplatnosť tangovanej zmluvy. Žalovaný v tomto prípade úmyselne opomína ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. (Občiansky súdny poriadok). Podľa tohto zákona bolo procesne prípustné žalovať neplatnosť záložnej zmluvy a to už dokonca v čase uzatvorenia tejto záložnej zmluvy. V danom prípade bolo povinnosťou súdu na daný prípad aplikovať ustanovenie § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z., žalobu posúdiť ako procesne prípustnú a riadne o nej rozhodovať. V danom prípade bola žaloba o určenie neplatnosti záložnej zmluvy podaná dôvodne, je daná jej procesná spôsobilosť v zmysle ustanovenia § 137 CSP v spojení s ustanovením § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z. V celom rozsahu sa teda pridrižiava odvolania a navrhuje, rozsudok Okresného súdu Trnava, sp. zn. 21C/42/2017 zo dňa 06.11.2018 sa zrušiť a vec sa vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

9. Duplika žalovaného: Žalovaný zotrúva na svojich predošlých vyjadreniach a žiada, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil v celom rozsahu ako vo výroku vecne správny a aby zaviazal žalobcu na náhradu trov tohto odvolacieho konania

10. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou stranou sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny.

11. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, konania na súde prvej inštancie, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil. K veci je potrebné dodať nasledovné:

12. Zo zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. Z 10518-07 zo dňa 23.03.2007 vyplýva, že žalovaný ako záložný veriteľ a žalobca ako záložca touto zmluvou zriadili záložné právo v prospech záložného veriteľa na zabezpečenie pohľadávky zo zmluvy o poskytnutí úveru Hypopôžička č. U 10518-07 vo výške 412.200,-Sk uzavretej medzi záložným veriteľom a K. L. ako dlžníkom, na záloh, ktorým sú nehnuteľnosti evidované na LV č. XXXX pre k. ú. M. ako pozemok parc. č. 125 o výmere 478 m² - zastavané plochy a nádvoria, rodinný dom súpisné číslo XXX na parc. č. 125.

13. Podľa § 137 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o

- a) splnení povinnosti,
- b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu,
- c) určenia, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo
- d) určenia právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

14. Žalobca sa domáhal určenia, že Zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. Z 10518-07 zo dňa 23.03.2007 uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným je neplatná. Žalobca sa nedomáhal určenia, či tu záložné právo je alebo nie je. Žiadal určiť neplatnosť právneho úkonu (zmluvy o záložnom práve) a takáto žaloba spadá pod ustanovenie § 137 písm. d) CSP, v zmysle ktorého žalobou možno požadovať, aby súd rozhodol o určení právnej skutočnosti (medzi právne skutočnosti patrí podľa § 2 ods. 1 OZ aj právny úkon, jeho platnosť alebo neplatnosť), avšak len za predpokladu, že to vyplýva z osobitného predpisu. Z osobitného predpisu musí teda vyplývať oprávnenie subjektu podať žalobu o určenie neplatnosti právneho úkonu.

15. Po prijatí zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku účinného od 01.07.2016 je možné domáhať sa určenia neplatnosti právneho úkonu iba v prípade, ak to vyplýva z osobitného predpisu (§ 137 písm. d) CSP).

16. Žalobca sa nedomáhal určenia, či tu záložné právo je alebo nie je, žiadali určiť neplatnosť záložnej zmluvy a takáto žaloba, ako správne uviedol súd prvej inštancie spadá pod ust. § 137 písm. d) CSP, v zmysle ktorého žalobou možno požadovať, aby súd rozhodol o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu. Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ to nevyplýva z osobitného predpisu, nie je možné domáhať sa určenia právnej skutočnosti. Vychádzajúc z toho, že k vzniku právneho vzťahu je potrebné, aby nastala určitá skutočnosť a z toho, že za právnu skutočnosť možno považovať také okolnosti a skutočnosti, ktoré spôsobujú vznik, zmenu alebo zánik právnych vzťahov, teda okrem iného aj právne úkony ako prejavy vôle smerujúce najmä k vzniku, zmene alebo zániku práv, alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú, je potrebné konštatovať, že v súčasnosti platný procesný

predpis nepripúšťa podanie žaloby o neplatnosť právneho úkonu, ak to nepripúšťa osobitný predpis. Ak takého predpisu niet, žalobca nemôže žalovať neplatnosť právneho úkonu, ale musí formulovať petít na určenie, či tu záložné právo je, alebo nie je. Tak bol aj žalobca poučený súdom I. inštancie v závere rozsudku v bode 19. Napriek tomu, že súd túto žalobu zamietol, má žalobca právo podať žalobu o určenie, či tu právo je alebo nie, ak je na tom naliehavý právny záujem, pričom toto konanie nepredstavuje prekážku rozhodnutej veci vo vzťahu k žalobe o určenie, či tu právo je alebo nie je, nakoľko Žaloba bola zamietnutá len z dôvodu procesnej neprípustnosti žaloby v zmysle § 137 písm. d) CSP.

17. Z uvedených dôvodov odvolací súd vecne správny rozsudok súdu prvej inštancie s použitím § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil.

18. V odvolacom konaní úspešnému žalovanému vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP v odvolaní neúspešnému žalobcovi. Žalovaný si ich náhradu uplatnil, preto mu boli odvolacím súdom priznané. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

19. Senát odvolacieho súdu tento rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu I. inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde I. inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).